

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 340
din 22.07.2015

Dosar nr: 326/2015

Petiția nr: 3571/22.05.2015

Petent: C.B.

Reclamați: D.E.V. , Școala Gimnazială nr. 170 „Geo Bogza” București

Obiect: neasigurarea consilierului psiholog, neadaptarea curriculei școlare la posibilitățile elevului, utilizarea unui limbaj neadecvat, mutarea elevului la ora de matematică pentru un copil cu dizabilități mentale ușoare

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1.1.1. C.B. , . . .;

I. 2. Numele, domiciliul procedural și sediul reclamațiilor

1.2.1. D.E.V. , ..;

1.2.2. Școala Gimnazială nr. 170 „Geo Bogza” București, str. Barbu Lăutaru nr. 4, sector 1, București.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul consideră discriminatorie neasigurarea consilierului psiholog, neadaptarea curriculei școlare la posibilitățile elevului, utilizarea unui limbaj neadecvat, mutarea elevului la ora de matematică pentru un copil cu dizabilități mentale ușoare.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate (filele 7-9 din dosar) pentru data de 07.07.2015 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.).

3.3. La audierea din 07.07.2015, părțile s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 3571/22.05.2015** (filele 1-3 din dosar) arată următoarele:

- este părintele unui copil în clasa a V-a, diagnosticat cu sindromul ADHD, întârziere mintală ușoară;
- copilului i s-a recomandat învățământ de masă, cu profesor itinerant și de sprijin;
- nu i s-a asigurat consilier psihologic;
- primul reclamat, profesor de matematică, nu a ținut cont de situația copilului, astfel în lipsa adaptării curriculei copilul a rămas corigent la matematică;
- primul reclamat refuză să adapteze curricula la copil, afirmând că de fapt, copilul trebuie să se adapteze la curricula școlară;
- primul reclamat utilizează un limbaj jignitor față de copil;
- la orele de matematică copilul este mutat din bancă (copilul fiind așezat la alte ore în prima bancă).

A depus înscrisuri la dosar (filele 4-6 din dosar).

4.1.2. Prin adresa înregistrată la dosar cu **nr. 1836/10.03.2015** (filele 110 – 112 din dosar), petentul arată că membrii sindicatului au adresat o serie de adrese, solicitări, propuneri. Menține cele arătate în petiție.

A depus la dosar înscrisuri (filele 113-158 din dosar).

4.2. Susținerile reclamaților

4.2.1. Cu ocazia audierii, primul reclamat a recunoscut că spune elevilor „Ori dormi, ori ești tâmpit”. A recunoscut totodată că a mutat elevul din prima bancă, întrucât deranjează ora. Nu a adaptat curricula școlară la posibilitățile elevului, consideră că elevul petentului nu are nici cunoștințe de prima clasă elementară la matematică.

4.2.2. A doua reclamată a recunoscut că nu s-a asigurat un consilier psihologic pentru copil, întrucât nu s-a solicitat din partea petentului. Consideră că limbajul utilizat de primul reclamat este neadecvat.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată următoarele:

- copilul petentului nu beneficiază de serviciile unui consilier psihologic la școală;
- curricula școlară, cel puțin la matematică, nu s-a adaptat la posibilitățile elevului;
- primul reclamat utilizează față de copilul petentului afirmația „Ori dormi, ori ești tâmpit”;
- la orele de matematică copilul este mutat în altă bancă decât cel cu care este obișnuit.

5.2. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.3. Astfel, se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.4. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, prin diferențiere se înțelege tratamentul diferit al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32)*. Astfel, *„trebuie stabilit, între altele, dacă situația pretinsei victime poate fi considerată ca fiind similară cu a acelor persoane care au fost tratate mai favorabil” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60)*. Diferențierea se realizează și atunci când persoane care se află în situații semnificativ diferite nu sunt tratate în mod diferit (*Thlimmenos împotriva Greciei, 6 aprilie 2000, §44*).

5.5. Lipsirea copilului de serviciile unui consilier psihologic reprezintă o diferențiere în sensul în care persoanele care se află în situație diferită (copii care nu au nevoie de astfel de consiliere și copii care au nevoie de astfel de consiliere) sunt tratate în mod identic. Criteriul diferențierii este cel al dizabilității. Legislația prevede dreptul copiilor școlarizați la serviciile de consiliere psihologică. Astfel, privind acest capăt de cerere se constată existența faptei de discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**. Sunt incidente și prevederile art. 10 ale **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza*

apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate; [...]”. Chiar dacă părintele copilului nu ar fi cerut în mod expres acest serviciu, a doua reclamată, având în vedere interesul superior al copilului, trebuia să o ofere.

5.6. Neadaptarea curriculei școlare la posibilitățile copilului reprezintă o diferențiere prin tratarea identică a copiilor cu nevoi și posibilități diferite. Criteriul diferențierii este cel al dizabilității. Legislația prevede obligația de a adapta curricula școlară la posibilitățile elevului. Astfel și cu privire la acest capăt de cerere se constată existența faptei de discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**. Sunt incidente și prevederile art. 11 alin. 1 ale **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.”* Copilul petentului este lipsit în mod efectiv de o educație corespunzătoare, astfel că există practic un refuz de a acorda copilului cu dizabilitate mentală educația.

5.7. Art. 2 alin. 5 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: *„Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”*.

5.8. „Ori dormi, ori ești tâmpit” este un mod de exprimare care, utilizat în mod special în fața unui copil cu dizabilitate mentală, este de natură să creeze un cadru intimidant, ostil, degradant și chiar ofensiv pe criteriul dizabilității.

5.9. Mutarea copilului la orele de matematică în altă bancă decât cel cu care este obișnuit în mod similar crează un cadru intimidant, ostil pe criteriul dizabilității.

5.10. Autoritățile școlare, cunoscând situația copilului petentului, au obligația de a lua măsuri corespunzătoare, altfel prin manifestarea unui comportament pasiv, care generează efecte discriminatorii față de un copil cu dizabilități mentale, intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 4 care stabilește: *„Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”*

5.11. Art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: „*Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*”

5.12. Deși discriminarea a vizat o persoană extrem de vulnerabilă (copil cu dizabilitate mentală), și a venit din partea unei autorități școlare care are obligația de a ține cont de interesul superior al copilului, Colegiul director apreciază că în acest caz aplicarea unei amenzi contravenționale nu reprezintă o soluție care ar avea inclusiv un rol educativ. Pentru copil este mai util ca problemele să fie reglementate pe o cale cât mai amiabilă. Astfel, aplică sancțiunea de avertisment contravențional, și formulează următoarele recomandări:

- să se utilizeze serviciile unui psiholog consilier;
- împreună cu psihologul consilier, profesorul de sprijin și profesorul de matematică, să se realizeze o curriculumă școlară adaptată pentru copilul petentului;
- profesorul de matematică să evite formulări care jignesc copiii și să nu mute copilul petentei de la locul obișnuit în clasă.

5.13. În măsura în care aceste recomandări nu sunt respectate, petentul poate formula o nouă petiție către C.N.C.D.. Totodată membrii Colegiului director pot formula autosesizare în virtutea prevederilor **O.G. nr. 137/2000** prin care să monitorizeze respectarea recomandărilor formulate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Lipsirea copilului de serviciile unui consilier psihologic reprezintă discriminare din partea Școlii Gimnaziale nr. 170 „Geo Bogza” București conform art. 2 alin. 1 coroborat art. 10 lit. b) din **O.G. nr. 137/2000**;

2. Neadaptarea curriculumă școlare la posibilitățile copilului reprezintă discriminare din partea Școlii Gimnaziale nr. 170 „Geo Bogza” București și din partea profesorului de matematică D.E.V. conform art. 2 alin. 1, coroborat cu art. 11 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**;

3. Utilizarea față de copilul petentului afirmația „Ori dormi, ori ești tâmpit” reprezintă hărțuire din partea profesorului de matematică D.E.V. conform art. 2 alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000**;

4. Mutarea copilului la orele de matematică în altă bancă decât cel cu care este obișnuit reprezintă hărțuire din partea profesorului de matematică D.E.V. conform art. 2 alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000**;

5. Neluarea măsurilor corespunzătoare din partea Școlii Gimnaziale nr. 170 „Geo Bogza” București reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**;

6. Aplică sancțiunea avertismentului contravențional față de Școala Gimnazială nr. 170 „Geo Bogza” București și față de profesorul de matematică D.E.V. ;

7. Recomandă următoarele: să se utilizeze serviciile unui psiholog consilier; împreună cu psihologul consilier, profesorul de sprijin și profesorul de matematică să se realizeze o curriculumă școlară adaptată pentru copilul petentului; profesorul de matematică să evite formulări care jignesc copiii și să nu mute copilul petentului de la locul obișnuit în clasă;

8. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților, Inspectoratului școlar din raza școlii reclamate și Ministerului Educației.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MANOLE PETRE FLORIN

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 27.07.2015

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István

Verificat SCSRP